

Trends in hang-en-sluitwerk

Lagere footprint door productie in Nederland

Brandveiligheid, duurzaamheid en milieu, excessief gestegen containerprijzen, schaarste aan grondstoffen en onderdelen: dat zijn actuele thema's binnen de hang-en-sluitwerkbranche. Op nieuwe eisen reageert de branche voornamelijk met doorontwikkelingen van bestaande producten – de vloed aan nieuwe producten voor slimme deuren daargelaten. Toch komen er ook echt vernieuwende mechanische producten op de markt, vertelt directeur Arjen Koole van de Algemene Branchevereniging VHS: “Het is mooi om te zien dat er nog veel partijen zijn die werkelijk innoveren.”

Arjen Koole ziet de innovatiekracht van de branche onder meer in mechanische cilindersystemen die worden ontwikkeld en doorontwikkeld voor gebruik in woningbouwprojecten: “Daar wordt om uitbreidbaarheid, aanpasbaarheid en flexibiliteit gevraagd, om alle deuren in een complex te kunnen integreren.” Ook op het gebied van de veiligheid ziet Koole in deze hoek de nodige innovaties: “Neem de opbouw van de cilinder en de sleutels, met andere dan stiftprofielen, met een ander profiel dan de ouderwetse kam.”

Meer productie in Nederland

Ook een trend: partijen verplaatsten hun productie naar Nederland en laten hun producten niet meer vervaardigen in bijvoorbeeld Azië. Redenen zijn de excessief gestegen containerprijzen en de schaarste aan grondstoffen en onderdelen, constateert Koole: “Bedrijven gaan naar ‘zelf doen’, en dat kan ook omdat die kennis en dat vakwerk hier zit en toeneemt. Nederland heeft een solide maakindustrie.”

De verplaatsing van de productie naar Nederland heeft een positief neveneffect merkt Koole op: “De footprint van producten wordt veelal kleiner, omdat de transportbewegingen verminderen en zo de milieubelasting daalt.”

“Hoge containerprijzen en schaarste aan grondstoffen en onderdelen maken dat sommige partijen hun productie naar Nederland verplaatsen”

Koole gelooft niet dat dit een tijdelijke trend is, die verdwijnt zodra de verhouding tussen transport- en loonkosten weer verandert: “Uiteraard blijft prijs een rol spelen, maar minder dominant verwacht ik. Milieu en circulariteit gaan een belangrijkere rol spelen, daarom vermoed ik dat deze verplaatsing van de productie geen tijdelijk fenomeen is – nog afgezien van het belang dat bedrijven hechten aan leveringszekerheid.”

Brandveiligheid

Brandveiligheid is al heel lang een item binnen de hang-en-sluitwerkbranche. VHS-directeur Koole ziet de nodige ontwikkelingen op dit gebied: “Neem de eisen die nu gesteld worden aan appartementencomplexen waar bewoners in geval van brand via dichte galerijen moeten vluchten. Daar moeten voordeuren zelfsluitend zijn en wordt een deurdranger verlangd die automatisch sluit bij een brandmelding – om te voorkomen dat bij dat vluchten deuren open blijven staan en daardoor een brand zuurstof toegevoerd krijgt. Zo'n dranger is een goed idee, maar

Akura 44

EVVA introduceerde onlangs Akura 44, een mechanisch keer-sleutelsysteem dat dankzij een nieuwe modulaire opbouw – met minder componenten voor verschillende cilinderlengtes – flexibel is in te zetten. De producent uit Wenen ontwikkelde het keer-sleutelsysteem voor brede toepasbaarheid, maar met specifieke kenmerken voor gebruik in woningbouwcomplexen, waarbij alle deuren met één sleutel bediend kunnen worden. De op de woningbouw afgestemde korte cilinder is voorzien van geïntegreerde uitboorbeveiliging en heeft zes actieve en tien passieve blokkeerstiften. Akura 44 heeft in het assortiment ook een korte cilinder met een minimumlengte van 27 millimeter voor de buitenzijde van de deur. Omdat de cilinder nauwelijks uitsteekt, is er geen grip om

deze af te breken. Het mechanische keer-sleutelsysteem is te koppelen aan een elektronisch EVVA-systeem. Magnetische kopieerbeveiliging is desgewenst mogelijk, ter bescherming van gevoelige toegangspunten en het kopiëren van de sleutel en manipuleren van de cilinder.

Vrijloopdeurdranger

Speciaal voor de Nederlandse markt ontwikkelde dormakaba de deurdranger TS 99 FL K BG, een doorontwikkeling binnen de TS 99-deurdrangerserie, die inspeelt op de aanpassing in het Bouwbesluit van vorig jaar op het gebied van zelfsluitendheid van inpan-dige woningentredeuren in appartementengebouwen die grenzen aan een gezamenlijke inpan-dige vluchtweg. Hier geldt nu de ver-plichting om vrijloopdeurdrangers toe te passen, bij nieuwbouw en bij aanpassing en verbouwing. Daarnaast eisen veel gemeenten dat de situatie door de brandweer visueel gecontroleerd moet kunnen worden. De TS 99 FL K BG kan gemonteerd worden aan de

niet-scharnierzijde op de kozijnbovendorpel, aan de inpan-dige gangzijde van een voordeur. Zo hoeft de bewoner daar-voor niet de deur te openen. De TS 99 FL K BG heeft een terugligging van 50 tot 96 mil-limeter, de bekabeling loopt door het kozijn.

hij mag de deur niet achter je sluiten als je gewoon even naar je burens loopt – zo'n dranger wil geen enkele bewoner. Het moet een vrijloopdranger zijn, die alleen geactiveerd wordt bij een brandmelding."

Meer oog voor rook

Koole constateert dat in de regelgeving rond brandveiligheid meer en meer gekeken wordt naar de effecten van rook en het beteugelen van de impact ervan: "We kijken als branchevereniging met onze leden hoe we op dat gebied onze producten verantwoord en correct in de markt kunnen brengen. In de praktijk is er bij brandwerende producten weinig handhaving. Aanpassingen van gemonteerd beslag zijn een punt van discussie, want brandwerende deuren en ramen worden in hun geheel getest en gecertificeerd, het vervangen van onderdelen is dan alleen onder strikte voorwaarden toegestaan. Wij hebben geen invloed op die handhaving. Voorheen nam de raam- en deurindustrie het voortouw met testen en het vinden van oplossingen. Nu zijn we vanuit onze branche aan het kijken hoe we op dit terrein bredere mogelijkheden kunnen realiseren en vanuit onze expertise de markt beter kunnen voorzien van goedgekeurde oplossingen en de voorlichting hierover, zodat de brandwerendheid in de praktijk ook echt zo duurzaam gerealiseerd wordt als in het ontwerp is vastgelegd."

Naar een circulaire geveconomie

Samen met andere brancheorganisaties in de gevelsector is de VHS al enige tijd met de overheid in gesprek over het hergebruiken en recyclen van gevels en het scheiden van alle onderdelen aan die gevel. Dat mondde vorig jaar uit in de Routekaart Circulaire Geveconomie. Binnen afzienbare tijd verwachten de branches een keten-akkoord te tekenen, waarmee zij samen met de overheid tussen nu en 2030 die circulaire geveconomie in de steigers zetten.

Maar hoe maak je hang-en-sluitwerk circulair? In de meeste gevallen bestaat hang-en-sluitwerk uit behoorlijk veel componenten, vaak met combinaties van materialen, zoals metaal en kunststof. "Het is complex om dat los te halen uit een gebouw dat het eind van zijn levens-duur bereikt heeft", beaamt Koole. Toch ziet hij kansen, zowel voor integraal hergebruik als voor het gesloten houden van kringlopen op grondstofniveau: "Dat zou handen en voeten kunnen krijgen met een collectief recyclingsysteem."

Hoogwaardig hergebruik

Belangrijke vraag bij die gesloten kringlopen is volgens Koole: hoe behoud je de kwaliteit van de grondstoffen en voldoe je aan de hoge kwaliteit die in certificeringen vaak verlangd wordt? "Hergebruik met behoud van kwaliteit of beter, die vraag ligt bij veel bedrijven

momenteel op tafel. Hoe houden we de cirkel gesloten en voegen we geen nieuwe grondstof-fen meer toe, zoals dat in 2050 realiteit moet zijn? Ik verwacht dat het nog een aantal jaren zal duren voordat oplossingen overal in de praktijk zichtbaar worden."

"Hang-en-sluitwerk loshalen uit een te slopen gebouw is complex"

Cradle to cradle

De leden van de VHS hebben maatschappelijk verantwoord onderne-men en duurzaamheidsdenken inmiddels ook in de dagelijkse bedrijfsvoering geïntegreerd, aldus Koole: "We zien dat meerdere leden ook kijken naar de mogelijkheid om, in navolging van bijvoor-beeld AMI en BSW, een cradle to cradle-certificering te behalen." Als het gaat om circulariteit is winst ook op een andere weg te beha-len, aldus Koole: met sturen op de gebruiksduurzaamheid. Een lan-gere levensduur van producten zorgt uiteraard voor minder milieube-lasting. "Fabrikanten kijken dan naar de mogelijkheden om in de levensduurtesten cycli met veel meer herhalingen te halen, maar ook naar verbeteringen op het gebied van oppervlaktebehandeling van producten om bijvoorbeeld corrosie tegen te gaan. De winst is daar te halen in de samenstelling en het samenspel van de productonderde-len en de kwaliteit van het gebruikte materiaal – onderdelen worden slijtvaster gemaakt."

Milieuprestatieverklaring

Op Europees niveau is de certificering van slimme sloten in de maak. In 2021 komt er voor elektronische deursloten een Europese norm voor systemen als geheel, met eisen voor de mechanische en elektro-nische veiligheid van de componenten en cybersecurity.

In Europa werken brancheverenigingen en bedrijven ook aan de ver-betering van de milieuprestatieverklaring, vertelt Koole: "De huidige milieuprestatieverklaringen zijn in 2016 opgesteld. De afgelopen jaren heeft de industrie veel geïnvesteerd in verduurzaming van pro-ductie, maar vooral ook in het circulaire-ketendenken. Hierdoor kan de milieubelastingscore voor hang-en-sluitwerkproducten aanzienlijk dalen. Dat is, met de steeds strengere milieuprestatie-eis in Neder-land, een waardevolle verbetering en levert een positieve bedrage aan de totaalscore op gebouwniveau."

Langdurige wind- en waterdichtheid

Ook op het gebied van wind- en waterdichtheid zoekt de branche naar verbeteringen, vertelt Arjen Koole: “In de bouw is almaar meer aandacht voor energiebesparing en verduurzaming. Bij grote raampartijen, bijvoorbeeld de combinatie van schuifdeuren en raambe-slag, zijn duurzaamheid en gebruiksgemak steeds belangrijker geworden. Je wilt als producent en als gebruiker een langdurige wind- en waterdichtheid. Het element, het sluitsysteem en de dichtingsprofielen, dat is het samenspel waar het dan om draait.”

Cradle to cradle-certificering

AMI en BSW zijn bedrijven in de hang-en-sluitwerkbranche met een cradle to cradle-certificering. Het certificaat wordt toegekend aan bedrijven die breed verduurzamen aan de hand van de vijf pijlers: gezondheid van materialen, gebruik van gerecycled materiaal, inzet van hernieuwbare energie, waterbesparing in de productie en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

“ In Europa werken
brancheverenigen
en bedrijven aan de
verbetering van de
milieuprestatie-
verklaring ”

